

מאת

שמעון פרס

ההתארגנויות הצבאיות הקיימות, וכמו שאירופה של ימי הביניים הפכה מ־אירופה של ערים לאירופה של מדינות, כך אירופה של הסאה העשירים הופכת יותר ויותר מאירופה של מדינות ל־אירופה של קהילות. וזאי שהאיחוד האירופאי לובש צורת ופוסט צורות, הוא נתקל במכשולים ומופתע מסיי כויים, אך העובדה הניצחית היא ש־מגמת האיחוד הולכת ומתחזקת בעמ־דתה, וביצועו הולך ומתרחב בהיקפו. מ־איחוד של פחם עד איחוד של אטום, מ־איחוד של תעופה עד שיתוף של שריון, מ־מפגשים ידידותיים להסכמים פרלמנטריים.

אין זה איחוד נגד ישראל ואין זה איחוד בעד ישראל. אין זו צורת איחוד נוחה לישראל או צורת איחוד דוחה לישראל. זהו איחוד של אירופה: למען עצמה, לפי צרכיה, לפי הבנתה, לפי שאיפותיה.

אך אפילו אם אין איחוד זה כה משפיע מדעת ישראל, הוא יספיע בהרבה על מעמדה של ישראל, כמעט בכל התחום מים, ממכירת תפוזים ועד קניית הל־קופטרים.

ועל כן עומדת בפנינו שאלה אמיתית וגורלית: האם עמדת צרפת כלפי י־ש־דאל תיהפך לעמדתה של אירופה ה־מאוחדת או המתאחדת כלפינו, או שעל צרפת יהיה לספוג לעיתים קרובות גלי התנגדות וזרמי־הסתייגויות, שיבואו מ־חברות אחרות באיחוד האירופאי בין אם זו אירופה של פאריס ובון, או אירופה של המולדות, או אירופה פדר־טיבית או קונפדרטיבית — האם יחסה כלפינו, היום, מחר ומחרתיים יהיה זהה ליחסה של צרפת כלפינו אתמול, היום ומחר?

האם אנו מעוניינים ביחס כזה של אירופה? האם אין הדבר הגיוני שכבר היום נתחיל לבנות קו מדיני ובסחוני באירופה שבסיסו כקודקודו, יהא דומה ליחסה של צרפת כלפינו?

מאת

אורי אבנרי

כדי לעמוד מול שיקולים ממשיים. ל־משל: האינטרס הצרפתי החיוני לקיים שיתוף־פעולה כלכלי עם אלג'יריה ה־חדשה, הצורך הצרפתי להשתמש במד־בר האלג'ירי לניסויים אטומיים, הרצון הצרפתי לרכוש בחזרה את המעצמ ה־מסורתי שהיה לה בארצות־ערב.

בקיצור: קיים חשש חמיר שהסוס ה־צרפתי נגמר. אחרי שנגמרו כל שאר הסוסים — הערבי, הבריטי, הסובייטי, האמריקאי — פשוט לא נשאר למר פרס שום סוס זולת הסוס הגרמני. זה המקור היחיד שעוד בא בחשבון ל־רכש.

זה — ולא פיתפותי־הביצים על אירופה החשה — מביא את מר פרס ל־גרמניה. אבל לא נעים להירות בכך — שהרי זו הודאה בפשיטת־רגל נוראה. (ורק בסוגריים נוסף: מה זה "קו שבסיסו כקודקודו" יהא דומה ליחסה של צרפת כלפינו? עד כמה שזכורים לי שיעורי־ההנדסה, הרי לקו — בניגוד למשולש — אין בסיס: אין קודקוד.)

מה רוצים הגרמנים?

יתכן שהייה קנדי ודה־גול אינם שואג לים אותנו — אולם הם תלויים בדעת הקהל העולמית, ובדעת־הקהל של אר־צותיהם.

גרמניה לא היתה חוזרת אל משפחת העמים, לא היתה יכולה להתקבל ל־נאט"ו, ובחודאי לא היתה מגיעה לסף החימוש האטומי, לולא קיבלה בכל שלב ושלב תעודת־הכשר מידי ממשלת־ישראל, אשר הרגיעה את מצפון העו־לם. היא לא פרעה את החוב הנאצי — אך היא שילמה לישראל שוחד עבור מחיקת החוב.

ואחרי כל זה, לא נאותה גרמניה אפילו להכיר בממשלת ישראל, והכרה זו רחוקה כיום יותר מכפי שהיתה אי פעם!

בכל דבריו אין מר פרס אומר מדוע, בעצם, מעוניינת גרמניה — בניגוד ל־ארצות־הברית, למשל — לעזור לו ב־ענייני הרכש. האם הוא יכול לתאר ל־עצמו אינטרס גרמני כלשהו — פוליטי, צבאי, כלכלי — זולת הצורך בהכשר?

ביקורו של שטראוס

נידמה כי כאן מגיע מר פרס לשיא של לוליינות דמגוגית. האם הוא הזמין את שטראוס כדי לרכוש את לב גרמניה, כהקדמה לרכי־שת לב אירופה? אם כן, הרי השיג את ההיפך. אין אדם שנוא ותר על מר־בית הגרמנים מאשר שטראוס, ואין גרי מני שנוא יותר משטראוס באירופה. מי שבאמת תולה את תקוותו היחידה ביחסיה־עתידי בין גרמניה לישראל, היה בורח משטראוס כמו מהשטן. כי מקומו של שטראוס בעתידה של גרמניה נתון

בקשר לביקורו של שטראוס הירבו לדבר על העיתוי ועל הצורה, כביכול, הבעייה האמיתית אינה לא בעיתוי ו־לא בצורה, כי אם בעמדה. והעובדה היא שאנו נזקקים כבר, ו־ניזקק עוד יותר בעתיד, לעזרתן של מספר מדינות אירופאיות בנוסף לצר־פת. וצורך זה אינו סטטי. ואם עלינו להשיגו, עלינו לנוע לקראתו. מטע מד־ני — אפילו הוא מכאיב — אין מת־חילים אותו בתחנת־הרכבת הטופית, הגדולה, המגובשת והאכסלקוטיבית. יש להתחיל בו בתחנות הראשונות, באותן התחנות שעצם המסע מתעצב בהן ו־קובע את מגמת פניו. להשגת כלים דרושה קונצצציה. לא מספיקה אוב־ציה.

בספק חמור ביותר. הסוציאליזמוקרא־טיס, העשויים להגיע תוך שנתיים ל־שלטון, מתעבים אותו. במפלגת־השלטון הנוכחית מתגבשת צמרת חדשה, המת־נגדת בחריפות למסירת תיק כלשהו ל־ידי שטראוס. בטוח לחלוטין כי שטראוס לא יהיה גם בממשלה הבאה של לוד־חיג ארהארד נושא משרה כלשהי.

תהיה הסיבה להזמנת שטראוס כאשר תהיה — היא בחודאי אינה זו שמר פרס מציג אותה כאן, ככרטיס־כניסה לאירופה הגדולה, המגובשת, האכסלקו־טיבית. ביקור שטראוס הרחיק אותנו עוד יותר מאירופה זו.

בכלל, איוו מין אירופה תהיה זאת? האם מר פרס מאמין ברצינות שתהיה זאת חברה פרטית של דה־גול—אדנאר בע"מ, אבירי־האטום האנטי־אמריקאים והאנטי־סובייטיים? גם דה־גול וגם אד־נאר יסתלקו תוך זמן קצר. כוחות חדשים יקומו בגרמניה ובצרפת. ברי־טניה — שאינה מוזכרת בכל הנאום ה־זה — עשויה להיכנס לאירופה, ול־שנות את כל צביונה. אירופה החדשה עשויה להגיע לכלל הסדר עם אמריקה — ואז תשא את הגושפנקה של קנדי הצעיר, ולא של שני הזקנים.

מר פרס אינו מזכיר כל אלה. גם אין הוא מזכיר את העובדה שיש ב־אירופה הנוכחית עוד ארבע מדינות — איטליה, הולנד, בלגיה ולוקסמבורג. גם אין הוא מזכיר כי דווקא הגרמנים וה־צרפתים במוסדות אירופה חוסמים את הכניסה בפני תפוזי ישראל, ומחרימים את המשק הישראלי.

אוריניצציה זו אולי מביאה רכש כל־שהו — אבל היא מרחיקה אותנו מ־ברית־המועצות ומארצות־הברית. משמע: היא מגבירה את משלוח הנשק הסוב־ייטי לערבים, ומונעת את אספקתו של נשק אמריקאי לנו.

הנאבק נגד המדענים

זהו שקר. גרוע מזה: זהו שקר פח־דני. אילו היה למר פרס אימקלב להור־דות כי ההסכם הסודי שלו עם מוס־דו־הסתר הגרמניים, באמצעות שטר־אוס, מחייבים אותו להפסיק את הנאבק במדענים הגרמניים — אפשר היה להתי־חכח על כדאיות הדבר, אך כאשר הוא מכחיש את הדבר בכלל — הרי הוא מגנה את ההתנהגות של עצמו.

העובדות הכרות הן: מר פרס טבע להפסיק את המסע נגד המדענים. הוא הביא לסילוקו של הממונה, שרצה ל־המשיך במסע זה. הוא פתח במסע נגדי, שנועד לטרה את גרמניה ולהעמיד פנים כאילו עבודת המדענים במצריים היא עניין של מה בכך. הוא נתן גיבוי י־ש־ראלי לשטראוס, שחזר על טענה זו ב־ישראל ובגרמניה.

מדוע? בהתחמקו מתשובה ברורה על כך, הוא מחשיך את עצמו.

סיכום שהוא אפס

זהו סיכום הנאום המדיני המזהיר. זהו הסיכום של מדינאי בן 40 ה־מתיימר להתחת קו לדור.

בסך הכל: אפס. אין שום פיתרון לשום בעייה. כל אשר מר פרס יכול להבטיח הוא שבמיקרה הטוב ביותר, בעזרת השם, נשבל על ערימת הנשק שלנו, ההולכת וגדלה, מול הערבים, היושבים על ערי־מה שלהם, ההולכת וגדלה גם היא. היום, מחר, בעוד חמש שנים, בעוד עשר שנים. זה מול זה יעמדו שני מדי־נות המצויינים בנשק־השמדה נורא. ב־מיטב השיכלולים של טכנולוגיית־המחזק בעידן האטום והסיל, והיכולים להש־מיד זה את זה השמדה טוטאלית תוך כמה דקות.

האם זה כל חווננו לעתיד? לחשוש בכל רגע של חיינו פן יגיע לשלטון ב־אחת מארצות ערב גנרל מטורף, שיח־ליט למחוק את ישראל באופן פיסטי מעל פני האדמה, אפילו יביא הדבר לחורבן ערי ערב?

יחסי ישראל־ערב הם סרטן ממאיר, העלול להרוג את שני הצדדים. מר פרס, בנאום מדיני מזהיר, מציע לנו לשים את מבטחנו בגולות־אספירין ששמה רכש.

ועל כן אנו אומרים בכל גילוי־הלב: הדרך העיקרית לפגוש את הסכנה ה־עיקרית של מצריים, היא בדרך של חיזוק כוחנו אנו בראש וראשונה. ול־שם חיזוק זה יש להטיק את כל המס־קנות המחוייבות, במועדים הנכונים. לא אוכל, כאמור, לפרט את יחסינו עם גרמניה המערבית. אך שקר אחד עלי להזים: מעולם לא גרסנו כאילו יחסינו עם גרמניה מחייבים את י־ש־ראל, או את מישהו בישראל, להחליש כמלוא הנימה את המאבק נגד מעשי המדענים הגרמניים או הזרים האחרים במצריים. אין תמאי כזה. ואין הצעה כזאת. י־ש־רה חופשית, וגם חייבת, לפעול בנושא זה בדרך התכליתית והשקולה ביותר שהיא הפצה בה. הערבים מאיימים עלינו איום המלווה בצבירית־כוח. אין טעם להתעלם ממנו או להקל בו ראש. אך גם כוחנו עמנו; ואין טעם להתעלם ממנו או להקל בו ראש.

אני גורס שתפקידו העיקרי הוא להחזיר לדעת־הקהל העולמית שהשמדת ישראל היא אפשרית. דיבור כזה נושא עמו גם משמעות שלילית, פאניקה ב־שולי המחנה, הגברת הפרסטיגיה של נאצר באזור, עירעור כוחה של ישראל מבחוץ. אני מעדיף את הדגשת הסכנה האחרת, הלא־פחות אומללה, של סיכון השלום במזרח־התיכון.

בכוחנו לנצח במלחמה, ואנו עושים הכל שכוחנו זה יעמוד לנו, גם מחר, בפני מצבים חדשים. אך עם זאת אנו אוספים חוב ואחלה, ונוסיף לתור אחר־הם ברחבי כוב. כדי למנוע עצם הצורך בהתמודדות הצבאית עצמה.